

sledek (definitivní návrh subkomitétu) zůstal za prvním předsevzetím; v otázce dětí nemanželských vůbec v podstatných otázkách status quo ante byl zachován a nezměněno ani neudržitelné a nehajitelné právo volby otce nemanželského v případě více konkumbentů v době kritické.

Definitivní znění zrevidovaného občanského zákoníku napraví snad ústup majority subkomitétu; kdežto však celkové úpravě poměrů dětí nemanželských směrnicí měl by udávati vzor zákoníka švýcarského, nezacházejícího v nerozumném radikalismu příliš daleko, rozšiřujícího však přece podstatně — proti zákonům jiným — práva dětí nemanželských, ba připouštějícího i za okolností zvláštní shovívavosti zákona hodných prohlášení dětí nemanželských za manželské a včlenění jejich do rodiny zploditelovy (srv. dříve cit. čl. 260 a 263 šv. z.), pokud jde o nemanželské děti ženy, jež v kritické době souložila s více muži, odchylkou od švýcarského příkladu podle prvních intencí komise mělo by býti převzato řešení skandinávské.

Tímto sloučením význačných prvků práva švýcarského snad nejspravedlivěji vyřešena by byla de lege ferenda bolestná otázka dětí nemanželských.

Proti navrhované solidaritě souložitelů tvrzeno bylo sice — podle důvodové zprávy subkomitétu — že vzory cizího zákonodárství, o nichž výše stala se zmínka, nehodí se dobře na naše poměry, odpovídající zcela jiné situaci hospodářské i sociální. Poměry států zemědělských s obyvatelstvem pevně usazeným v uzavřených okresech, nelze prý srovnati s našimi, kde obyvatelstvo převážně se věnuje výrobě průmyslové, je ve stálém pohybu.

Zjištění, že někdo je skutečným otcem dítěte, bude prý vždy obtížné a všechny pochybnosti sotva budou moci býti odstraněny.

Z uvedené zdálo by se, že obava před obtížemi praxe nejdůležitěji zahovořila proti skandinávskému řešení; sympatické přijetí severských ustanovení na kongresu německých právníků v Karlových Varech a živě tam uplatňovaný odpor proti excepci plurium i proti námitce neřestného života matčina, svědčí zajímavě, že praktikové s řešením skandinávským ochotně by se smířili.

Daleko více než námitky rázu praktického působilo asi zvykové názírání theoretické, vylučující možnost více »otců«; »uznati několik mužů za otce dítěte znamená rozvrátiti celou soustavu dosavadního práva« výstižně se přiznává zpráva důvodová.

Rozvratem ovšem láska k tradici tituluje reformu každého druhu, i neúčinnější, i nejmraavnější.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Byla-li působnost vyrovnání úmluvou stran potvrzenou vyrovnávacím soudem učiněna závislou na právoplatnosti schvalovacího usnesení tím, že první splátka na vyrovnací kvotu má se státi splatnou až po právoplatném potvrzení a právoplatnost jeho nastala až po 19. květnu 1923, pak účinnost čl. III. zákona ze 26. dubna 1923 č. 99 sb. vztahuje se i na toto dříve docílené narovnání.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 5. listopadu 1924 Rv I. 1168/24. Obchodní soud v Praze Ck V. 21/24.)

Nejvyšší soud změnil rozsudek soudu odvolacího první stolice potvrzující a uznal právem, že je žalovaná povinna

zaplatiti žalobkyni celou zažalovanou pohledávku s přísl. Důvody:

Nesporně, že během řízení vyrovnávacího, zahájeného o jmění žalovaného bylo dne 3. února 1923 mezi věřiteli a dlužníci uzavřeno vyrovnání, jímž se dlužnice zavázala zaplatiti věřitelům 33⅓% jejich pohledávek a to první splátku do 30. dnů po právoplatném potvrzení vyrovnání druhou za 6 měsíců na to, třetí za dalších 6 měsíců a čtvrtou obnásějící 7½% opět za 6 měsíců po splátce třetí.

Toto vyrovnání bylo potvrzeno usnesením vyrovnávacího soudu z 20. března 1923. Vykonatelnost tohoto usnesení byla však úmluvou stran oddána až do právoplatného potvrzení vyrovnání, čímž byla proveditelnost a vykonatelnost potvrzeného vyrovnání, která by jinak byla nastala ihned, odložena (§ 524 c. řs. a § 63 vyr. řádu) do rozhodnutí vrchního zemského soudu v Praze, jako soudu rekursního, což se stalo až 30. května 1923.

Podle plenárního usnesení z 21. října 1924 čís. pres. 641/24 nepůsobí sice čl. III. zákona ze 26. dubna 1923 č. 99 ř. z. zpět na vyrovnání, jež před 19. květnem 1923 byla potvrzena, když však, jako v tomto případě, působnost vyrovnání úmluvou stran potvrzenou vyrovnávacím soudem byla učiněna závislou na právoplatnosti usnesení vyrovnání stvrdivšího, dlužno vztahovati účinnost zákona toho i na toto vyrovnání.

Podle § 57 čís. nař. z 10. prosince 1924 č. 337 ř. z. doplněného čl. III. zákona ze 26. dubna 1923 č. 99 sb. pozbývá dlužník, nesplnil-li včas a plně potvrzeného vyrovnání slevy, jakož i jiných výhod, jemu vyrovnáním poskytnutých.

Podle zjištění prvního soudu začala první platební lhůta vyrovnáním stanovená dnem 3. července 1923. Žalovaná strana zaplatila, jak nesporně, první splátku 3453.64 Kč dne 23. července 1923 a druhou penízem 3463.64 Kč dne 24. února 1924 tuto tedy opozděně.

Podle novelisovaného znění § 57 vyr. řádu pozbyla dlužnice tímto prodlžením v zaplacení druhé splátky výhod z vyrovnání plynoucích a sice jak slevy, tak i nároku na splácení dluhu ve lhůtách.

Jest tudíž dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci odůvodněn, a nárok žalobkyně na okamžité zaplacení celého nedoplatku pohledávky, jak byl v omezené žalobní prosbě uplatněn, po právu.

Bylo proto dovolání vyhověti.

Dr. Kasper.

Bylo-li manželství rozvedeno až za platnosti rozlukového zákona, lze rozluku povoliti k pouhé žádosti jednoho manžela jen se svolením manžela druhého, třeba již od rozvodu uplynula tři léta, neboť uplynutí tříleté lhůty má tu význam jen pro otázku, je-li tu skutečně odpor nepřekonatelný.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 11. listopadu 1924 R I 812/24.)

První soud zamítl žádost o povolení rozluky manželství a odkázal žadatele na pořad práva.

Vrchní soud stížnosti nevyhověl. Důvody:

Podle jasného znění § 16 rozl. zákona jen v těch případech, ve kterých jde o manželství rozvedené před působností tohoto zákona, nežádá se ku povolení rozluky pro nepřekonatelný odpor na pouhou žádost jednoho z manželů svolení druhého manžela, kdežto v těch případech, kde bylo manželství rozvedeno už za platnosti tohoto zákona, nemůže rozluka povolena býti cestou nespornou bez svolení druhého manžela. Tento správný výklad došel výrazu v čl. II. č. 2 prov. nař. ze 23. června 1919 č. 362 sb.

V daném případě učinila manželka svůj souhlas odvislým od různých podmínek, na něž manžel nepřistoupil. I když ze znění § 16 rozl. z. nelze odvoditi nic bližšího o způsobu tohoto souhlasu, jisto je, že druhý manžel nemusí pro svůj souhlas uvéstí žádných důvodů, že však souhlas ten musí býti určitý a bezpodmínečný.

Dovolacímu rekursu nebylo vyhověno. Důvody:

Dovolací rekurs spatřuje porušení zákona o názoru, že k rozluce cestou nespornou podle § 16 rozl. z. je v případech, kdy manželství bylo rozvedeno teprve za platnosti zákona rozlukového zapotřebí souhlasu druhého manžela i tehdy, když od provedení soudního rozvodu uplynula 3 léta. Rekursu nelze přisvědčiti, neboť rozhodnutí odpovídá, i když se k prováděcímu nařízení nepřihlíží, zákonu. Uplynutí tří let od povolení rozvodu má význam toliko pro otázku, zda tu je vskutku nepřekonatelný odpor, a zákon stanoví domněnku nepřekonatelného odporu praesumpti de jure, jež vylučuje další zkoumání